

K Z O M U N I K A T
Z B A D A Ń

Warszawa, październik 2013

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/142/2013

OCENY INSTYTUCJI PUBLICZNYCH

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 11 stycznia 2013 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Październik¹ nie przyniósł większych zmian w ocenach działalności Senatu, prezydenta i głównych central związkowych. Po niewielkiej poprawie notowań Sejmu we wrześniu, w najnowszym sondażu powróciły one do wcześniejszego, bardzo niskiego poziomu.

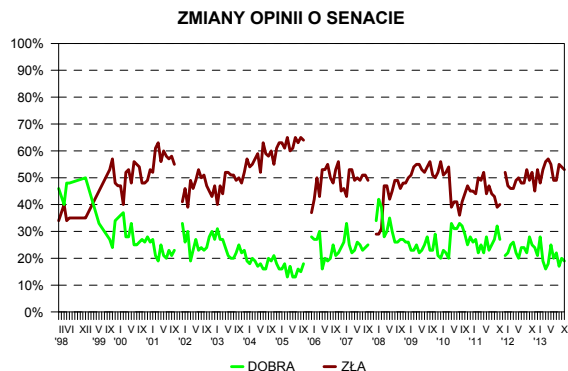
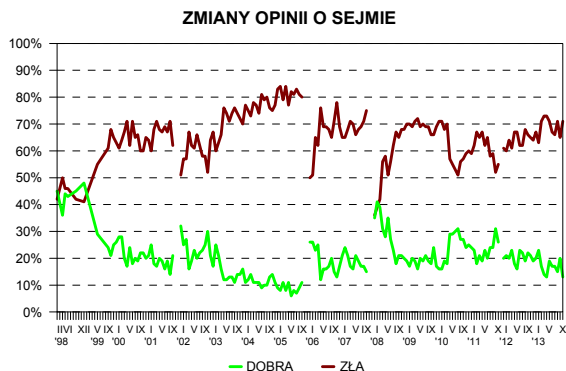
OCENY PARLAMENTU

Utrzymują się złe oceny parlamentu. Od września istotnie przybyło osób niezadowolonych z pracy posłów (wzrost o 6 punktów, do 71%), nadal przeważająca grupa badanych (53%) deklaruje rozczarowanie funkcjonowaniem Senatu.

Tabela 1

Oceniane instytucje	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań														Zmiany IX–X 2013
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
		2012				2013										
		w procentach														
Sejm	dobra	22	21	19	20	23	17	14	13	19	17	17	15	20	13	–7
	zła	66	65	64	67	63	71	73	73	71	67	66	71	65	71	+6
	Trudno powiedzieć	12	14	17	13	14	12	13	14	10	16	17	14	15	16	+1
Senat	dobra	28	25	24	21	28	19	16	18	25	20	22	17	20	19	–1
	zła	49	52	45	53	48	53	56	57	55	49	49	55	54	53	–1
	Trudno powiedzieć	23	23	31	26	24	28	28	25	20	31	29	28	26	28	+2

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (281) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 3–9 października 2013 roku na liczącej 1066 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Wykrystalizowanej opinii na temat działalności Sejmu i Senatu sprzyja życie w dużej aglomeracji i ponadpodstawowe wykształcenie. Nieco lepszej oceny obu izb parlamentu dokonują badani zadowoleni ze swoich warunków materialnych, osoby dobrze sytuowane oraz respondenci młodzi (zob. tabele aneksowe).

We wszystkich elektoratach partyjnych przeważa niezadowolenie z pracy posłów. Rozczarowanie funkcjonowaniem izby niższej parlamentu deklaruje również dominująca część osób o niesprecyzowanych preferencjach partyjnych (69%), niepewnych swojego udziału w wyborach (71%) oraz biernych politycznie (74%).

Tabela 2

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Oceny działalności Sejmu		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	13	77	10
PO	34	56	10
SLD*	21	72	7
PSL*	9	71	20
Niezdecydowani na kogo głosować	13	69	18
Niezdecydowani czy wezmą udział w wyborach	9	71	20
Niezamierzający wziąć udziału w wyborach	6	74	20

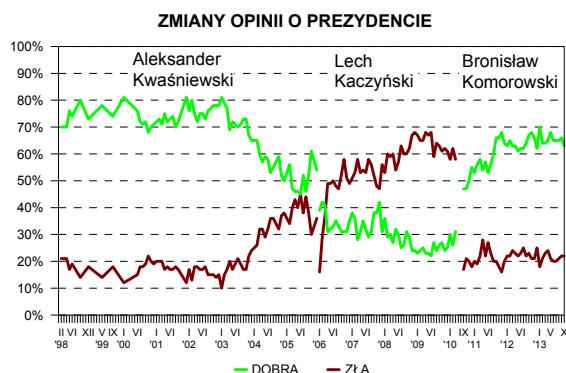
* Dane dotyczące tych partii należy traktować ostrożnie ze względu na niewielką liczbę ich zwolenników w badanej próbie

OCENY PREZYDENTA

W październiku ubyło nieco osób dobrze oceniających pracę prezydenta. Zmiana o 3 punkty (do 63%) nie wpłynęła jednak istotnie na notowania Bronisława Komorowskiego, które w dalszym ciągu kształtują się na wysokim poziomie.

Tabela 3

Oceny działalności prezydenta	Wskazania respondentów według terminów badań																		Zmiany IX-X 2013	
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X		
	2012									2013										
	w procentach																			
Dobra	61	62	62	64	67	68	66	62	70	64	64	65	68	65	65	65	66	63	-3	
Zła	22	23	25	22	23	21	21	25	18	21	23	24	21	20	20	21	22	22	0	
Trudno powiedzieć	17	15	13	14	10	11	13	13	12	15	13	11	11	15	15	14	12	15	+3	

Działalność prezydenta spotyka się z uznaniem przeważającej części badanych ze wszystkich grup społeczno-demograficznych. Aprobacie tej sprzyja zadowolenie z sytuacji materialnej gospodarstwa domowego, starszy wiek oraz lewicowe poglądy polityczne (zob. tabela aneksowa).

Pozytywne opinie o pracy Bronisława Komorowskiego są niemal powszechne wśród potencjalnych wyborców PO (88%), PSL (86%) i SLD (81%). Wyraża je też przeważająca część elektoratu PiS (51%).

Tabela 4

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Oceny działalności prezydenta Bronisława Komorowskiego		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	51	39	10
PO	88	7	5
SLD*	81	6	13
PSL*	86	14	0
Niezdecydowani na kogo głosować	72	12	16
Niezdecydowani czy wezmą udział w wyborach	56	21	23
Niezamierzający wziąć udziału w wyborach	52	26	22

* Dane dotyczące tych partii należy traktować ostrożnie ze względu na niewielką liczbę ich zwolenników w badanej próbie

Prezydentura Bronisława Komorowskiego spełnia oczekiwania czterech piątych jego wyborców (81%). Bardziej podzieleni w ocenie sprawowania najwyższego urzędu są ci, którzy w II turze wyborów prezydenckich w 2010 roku oddali głos na Jarosława Kaczyńskiego (42% ocen pozytywnych wobec 40% negatywnych).

Tabela 5

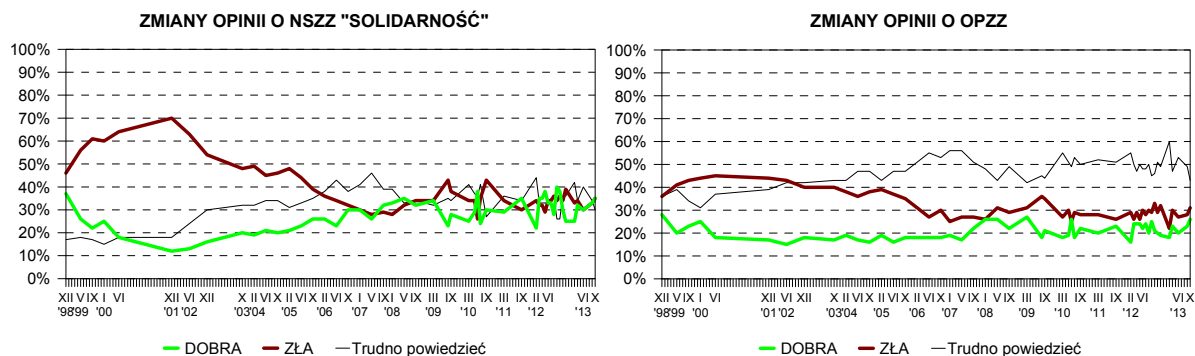
Elektoraty w II turze wyborów prezydenckich w 2010 roku	Oceny działalności prezydenta Bronisława Komorowskiego		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Głosujący na Bronisława Komorowskiego	81	10	9
Głosujący na Jarosława Kaczyńskiego	42	40	18
Niegłosujący	54	25	21

OCENY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

Mimo że kilka tygodni po akcji protestacyjnej stosunek do głównych central związkowych stał się bardziej wyrazisty, oceny ich działalności pozostają silnie spolaryzowane i niejednoznaczne. Co trzeci badany (35%, od września wzrost o 2 punkty) ma dobre zdanie o NSZZ „Solidarność”, a co czwarty (26%) pozytywnie ocenia funkcjonowanie OPZZ. W dalszym ciągu duża część ankietowanych nie ma opinii na ten temat.

Tabela 6

Oceniane związki zawodowe	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań													Zmiany IX-X 2013
		V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	III	IV	VI	IX	X	
		2012						2013							
		w procentach													
NSZZ „Solidarność”	dobra	38	33	33	28	40	38	30	25	25	32	30	33	35	+2
	zła	29	34	34	36	34	36	34	39	33	34	30	33	35	+2
	Trudno powiedzieć	33	33	33	36	26	26	36	36	42	34	40	34	30	-4
OPZZ	dobra	24	22	24	20	25	21	20	19	18	23	20	23	26	+3
	zła	26	30	28	30	29	33	29	32	22	30	27	28	31	+3
	Trudno powiedzieć	50	48	48	50	45	46	51	49	60	47	53	49	43	-6

Krytyczny stosunek do obu central związkowych jest częstszy wśród badanych z większych miejscowości, uzyskujących wyższe dochody *per capita* oraz legitymujących się lepszym wykształceniem. Opinie o NSZZ „Solidarność” różnicuje ponadto wiek i światopogląd respondentów – jego działalność spotyka się z większą aprobatą osób w wieku od 18 do 24 lat (42%) oraz ankietowanych identyfikujących się z prawicą polityczną (44%; zob. tabele aneksowe).

Polacy są niezadowoleni z pracy parlamentarzystów i podzieleni w ocenie działalności dwóch najważniejszych central związkowych. Stale dużą aprobatą cieszy się natomiast prezydentura Bronisława Komorowskiego.

Opracowała
Natalia HIPSZ

Tabela 1

		Jak by Pan(i) ocenil(a) działalność Sejmu?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		13	71	16	1064
Płeć	Mężczyźni	13	76	11	507
	Kobiety	13	66	20	557
Wiek	18-24 lata	19	64	17	124
	25-34	17	67	16	215
	35-44	10	75	15	182
	45-54	6	82	13	172
	55-64	15	72	13	186
	65 lat i więcej	14	65	21	185
Miejsce zamieszkania	Wieś	10	69	20	408
	Miasto do 19 999	13	72	15	172
	20 000 - 99 999	14	73	13	194
	100 000 - 499 999	15	73	12	176
	500 000 i więcej mieszk.	20	70	10	114
Wykształcenie	Podstawowe	16	61	23	232
	Zasadnicze zawodowe	10	74	16	262
	Średnie	13	73	13	355
	Wyższe	14	74	12	215
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	19	69	11	106
	Średni personel, technicy	17	82	1	37
	Pracownicy adm.-biurowi	13	71	16	66
	Pracownicy usług	8	79	13	74
	Robotnicy wykwalifikowani	9	75	16	135
	Robotnicy niewykwalifik.	18	65	18	61
	Rolnicy	8	73	19	47
	Pracujący na własny rach.	11	83	7	50
Bierni zawodowo	Renciści	20	67	13	66
	Emeryci	13	66	21	221
	Uczniowie i studenci	19	58	23	66
	Bezrobotni	6	81	13	84
	Gospodynie domowe i inni	14	67	19	52
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	13	76	11	146
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	14	70	15	115
	sekt. pryw. poza rolnict.	13	75	13	243
	prywatnym gosp. rolnym	9	77	14	50
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	15	72	14	150
	501-750	11	71	18	110
	751-1000	13	69	19	153
	1001-1500	14	73	13	191
	Powyżej 1500 zł	16	73	11	225
Ocena własnych war. mater.	Źle	7	85	7	137
	Średnie	9	72	19	495
	Dobre	20	65	15	433
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	15	62	23	47
	Raz w tygodniu	15	69	16	452
	1-2 razy w miesiącu	10	72	18	183
	Kilka razy w roku	10	76	14	237
	W ogóle nie uczestniczy	17	69	14	144
Poglądy polityczne	Lewica	15	76	9	171
	Centrum	15	70	15	371
	Prawica	14	78	8	300
	Trudno powiedzieć	8	58	34	222

Tabela 2

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Senatu?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		19	53	28	1062
Płeć	Mężczyźni	19	59	22	505
	Kobiety	18	48	34	556
Wiek	18-24 lata	28	47	24	124
	25-34	27	47	26	215
	35-44	12	59	28	182
	45-54	13	61	25	171
	55-64	16	55	29	185
	65 lat i więcej	14	50	36	184
Miejsce zamieszkania	Wieś	13	56	32	406
	Miasto do 19 999	21	48	31	172
	20 000 - 99 999	18	58	24	194
	100 000 - 499 999	24	53	24	175
	500 000 i więcej mieszk.	28	45	27	114
Wykształcenie	Podstawowe	20	48	32	232
	Zasadnicze zawodowe	12	61	27	261
	Średnie	19	54	27	354
	Wyższe	23	49	28	215
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	27	47	26	106
	Średni personel, technicy	24	69	7	37
	Pracownicy adm.-biurowi	20	43	37	66
	Pracownicy usług	12	69	19	74
	Robotnicy wykwalifikowani	12	61	28	135
	Robotnicy niewykwalifik.	23	54	24	61
	Rolnicy	10	55	35	47
	Pracujący na własny rach.	19	49	32	49
Bierni zawodowo	Renciści	28	46	26	65
	Emeryci	15	48	37	220
	Uczniowie i studenci	29	42	29	66
	Bezrobotni	16	68	16	84
	Gospodynie domowe i inni	19	51	30	52
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	20	56	24	146
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	18	55	27	115
	sekt. pryw. poza rolnict.	18	55	27	242
	prywatnym gosp. rolnym	14	56	30	50
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	17	60	23	150
	501-750	14	59	27	109
	751-1000	17	56	27	153
	1001-1500	19	54	27	190
	Powyżej 1500 zł	27	47	26	224
Ocena własnych war. mater.	Źle	14	65	22	136
	Średnie	11	57	32	494
	Dobre	28	45	26	432
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	20	51	29	46
	Raz w tygodniu	19	52	29	452
	1-2 razy w miesiącu	12	55	33	183
	Kilka razy w roku	16	59	25	236
	W ogóle nie uczestniczy	28	46	26	144
Poglądy polityczne	Lewica	29	50	21	171
	Centrum	18	55	26	371
	Prawica	21	58	22	298
	Trudno powiedzieć	8	46	46	222

Tabela 3

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność prezydenta Bronisława Komorowskiego?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		63	22	15	1061
Płeć	Mężczyźni	67	24	9	508
	Kobiety	59	19	21	554
Wiek	18-24 lata	54	31	15	124
	25-34	59	22	19	213
	35-44	64	20	16	182
	45-54	63	23	14	172
	55-64	65	19	16	186
	65 lat i więcej	71	18	12	185
Miejsce zamieszkania	Wieś	64	20	15	407
	Miasto do 19 999	63	20	16	169
	20 000 - 99 999	63	23	13	195
	100 000 - 499 999	61	22	17	175
	500 000 i więcej mieszk.	61	23	15	114
Wykształcenie	Podstawowe	60	20	20	232
	Zasadnicze zawodowe	67	20	12	263
	Średnie	61	25	14	353
	Wyższe	63	20	17	213
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	69	14	17	106
	Średni personel, technicy	74	22	5	37
	Pracownicy adm.-biurowi	51	19	30	65
	Pracownicy usług	59	24	17	72
	Robotnicy wykwalifikowani	58	24	18	135
	Robotnicy niewykwalifik.	55	28	17	61
	Rolnicy	63	26	11	47
Bierni zawodowo	Pracujący na własny rach.	73	12	14	51
	Renciści	76	9	16	66
	Emeryci	69	19	12	220
	Uczniowie i studenci	58	31	12	66
	Bezrobotni	58	27	15	84
Pracuje w:	Gospodynie domowe i inni	48	36	16	52
	inst. państw., publicznej	69	15	16	144
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	51	30	20	115
	sekt. pryw. poza rolnict.	62	20	18	243
	prywatnym gosp. rolnym	65	28	8	50
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	59	28	13	150
	501-750	60	23	17	110
	751-1000	59	18	23	152
	1001-1500	69	24	7	191
	Powyżej 1500 zł	61	24	16	225
Ocena własnych war. mater.	Źłe	52	27	21	137
	Średnie	61	22	16	495
	Dobre	69	19	13	430
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	58	24	17	45
	Raz w tygodniu	63	21	16	452
	1-2 razy w miesiącu	68	16	16	183
	Kilka razy w roku	62	25	13	236
	W ogóle nie uczestniczy	60	24	16	144
Poglądy polityczne	Lewica	74	15	11	170
	Centrum	66	20	14	371
	Prawica	59	29	12	301
	Trudno powiedzieć	54	19	27	220

Tabela 4

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność NSZZ „Solidarność”?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		35	35	30	1063
Płeć	Mężczyźni	38	42	20	508
	Kobiety	31	29	40	555
Wiek	18-24 lata	42	18	39	124
	25-34	32	35	33	215
	35-44	33	36	32	183
	45-54	35	38	27	172
	55-64	37	35	29	186
	65 lat i więcej	32	42	26	184
Miejsce zamieszkania	Wieś	35	31	34	407
	Miasto do 19 999	37	32	30	172
	20 000 - 99 999	41	31	28	195
	100 000 - 499 999	32	41	27	175
	500 000 i więcej mieszk.	22	49	29	114
Wykształcenie	Podstawowe	39	23	37	231
	Zasadnicze zawodowe	34	35	31	263
	Średnie	36	36	29	354
	Wyższe	28	46	26	215
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	32	43	25	106
	Średni personel, technicy	27	54	19	37
	Pracownicy adm.-biurowi	27	38	34	66
	Pracownicy usług	32	36	31	73
	Robotnicy wykwalifikowani	44	35	22	135
	Robotnicy niewykwalifik.	39	25	36	61
	Rolnicy	38	20	42	47
	Pracujący na własny rach.	13	52	35	51
Bierni zawodowo	Renciści	34	30	36	66
	Emeryci	30	40	31	220
	Uczniowie i studenci	45	12	43	66
	Bezrobotni	43	31	26	84
	Gospodynie domowe i inni	43	28	29	52
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	41	30	30	146
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	31	43	26	115
	sekt. pryw. poza rolnict.	29	42	29	244
	prywatnym gosp. rolnym	35	26	40	50
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	45	26	30	151
	501-750	37	33	30	110
	751-1000	39	31	29	152
	1001-1500	35	38	28	190
	Powyżej 1500 zł	27	48	25	225
Ocena własnych war. mater.	Źłe	41	32	27	137
	Średnie	36	32	32	494
	Dobre	31	39	30	433
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	45	25	31	47
	Raz w tygodniu	37	31	32	452
	1-2 razy w miesiącu	29	39	32	183
	Kilka razy w roku	34	37	29	237
	W ogóle nie uczestniczy	30	43	27	144
Poglądy polityczne	Lewica	27	51	22	171
	Centrum	36	37	27	370
	Prawica	44	34	22	301
	Trudno powiedzieć	26	21	53	221

Tabela 5

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność związków zawodowych skupionych w OPZZ?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		26	31	43	1063
Płeć	Mężczyźni	31	38	31	509
	Kobiety	22	24	54	554
Wiek	18-24 lata	33	17	50	122
	25-34	25	30	45	215
	35-44	21	32	47	182
	45-54	25	38	37	172
	55-64	30	31	39	186
	65 lat i więcej	24	33	43	186
Miejsce zamieszkania	Wieś	26	27	47	406
	Miasto do 19 999	28	28	45	172
	20 000 - 99 999	31	28	41	195
	100 000 - 499 999	25	39	36	177
	500 000 i więcej mieszk.	17	42	41	113
Wykształcenie	Podstawowe	28	22	51	233
	Zasadnicze zawodowe	28	28	43	262
	Średnie	25	33	42	353
	Wyższe	23	42	36	215
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	24	40	37	106
	Średni personel, technicy	22	56	22	37
	Pracownicy adm.-biurowi	21	35	44	66
	Pracownicy usług	20	29	51	73
	Robotnicy wykwalifikowani	35	31	33	135
	Robotnicy niewykwalifik.	29	26	45	61
	Rolnicy	26	25	49	47
Pracujący na własny rach.	10	48	42	51	
Bierni zawodowo	Renciści	25	23	52	66
	Emeryci	24	33	44	222
	Uczniowie i studenci	35	14	51	65
	Bezrobotni	36	22	42	83
	Gospodynie domowe i inni	20	26	54	52
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	29	26	45	146
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	23	44	34	113
	sekt. pryw. poza rolnict.	23	37	40	244
	prywatnym gosp. rolnym	23	30	47	50
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	33	23	44	150
	501-750	29	30	40	110
	751-1000	32	24	44	152
	1001-1500	27	35	38	191
	Powyżej 1500 zł	21	41	37	225
Ocena własnych war. mater.	Źłe	28	27	45	135
	Średnie	28	29	43	495
	Dobre	24	34	42	433
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	35	16	49	47
	Raz w tygodniu	27	29	44	452
	1-2 razy w miesiącu	23	30	47	183
	Kilka razy w roku	31	33	37	237
	W ogóle nie uczestniczy	17	39	44	144
Poglądy polityczne	Lewica	26	43	30	171
	Centrum	29	32	39	369
	Prawica	29	32	39	301
	Trudno powiedzieć	17	18	65	222